

Villányi László: Győri idők

Hogy aztán az ne legyen már, hogy Villányi Lászlóról és annyit írok, jelenleg a *Győri idők* ürügyén. Megválasztottam az „ürügy” szót, mert nem is annyira a nagyon eltalált fotós könyvről lesz szó – Szabó Béla meghittent pontbiztos munkáival a mű –, hanem a krúdys, jékelys romantikákat egyszerre őrző s önálló utakra csatangolni hagyó, igen, önállóságába az írásaival végképp beköltözött poétáról, akiről én... ne már! Annyit írok. Mindig egy másik cikk részeként, már bocsánat, nem önisméltéssel így, hanem mert – ha kiegészítésnek, ha kontrasztnak – Villányi oly sokszor nélkülözhetetlen. Mulatságos? Fura? Én ezen nem mosolyodom el bizony, és nem is csodálkozom.

Ahogy Kabai fülszövegén Keresztury Tibor értő kézzel szálatzza elő a gyengédség némely vonalát-fonalát – Babits ríme a legalapvetőbb magyar versből, Esti kérdés, így erősít meg minket szívgondolatainkban Villányi hátlapírója, Karátson Endre. Győr kimeríthetetlen ihletforrásáról szól ekképp, s hogy a személyes élményvilágot milyen elemien, erőltetés nélkül határozgatják meg, hagyják ugyanakkor szabadnak a para események, nagy vágyak és szomorúságok, vissza vigasztalódások, reménykedések. Főleg eltűnődések, szemlélődések... és róluk a beszámolók. Mintha csakugyan egy belső várost járnánk Villányi megjelenítésében – várost, mely tulajdonképpen őt magát is megjeleníti, igen, mintha őt Győr jelenítené meg.

A váltakozó látászögek valóban álomszerűvé teszik azt a versprózát, megjelenítve minket magunkat.

Ilyenek vagyunk... ilyenek is, hát, érezzük. Jól lehet ízlelgetni a fordulatokat, a ködből épp csak célszerűségéig kibomló, előbugyolált érzéseket, „történeket”. Ismétlem tanáromat: Kosztolányinál is a szelíd vadromantikához elképzelhetetlennek hitt újbóli visszaérkezés adja a tragikum melletti másik, nagyon szerethető szót. Villányi tragikusabb arcát egyéb műveiből már ismerni véltük, most hadd legyen jutalmunk is érte ez az álldogálás töprengés, ez a meg-megújulóan tovább bontakozó hangulat-és-eszmélés-sor; mondd tovább, barátunk, ezt mondjuk mi is...

Tandori Dezső

(Új Könyvpiac, 2013. december)